

Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelu - osallistumis- ja arviointisuunnitelma

**Hämeen ympäristökeskus, Kaakkois-Suomen
ympäristökeskus, Lounais-Suomen ympäristökeskus, Länsi-
Suomen ympäristökeskus, Pirkanmaan ympäristökeskus,
Uudenmaan ympäristökeskus**

Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelu- osallistumis- ja arviointisuunnitelma

**Hämeen ympäristökeskus
Kaakkois-Suomen ympäristökeskus
Lounais-Suomen ympäristökeskus
Länsi-Suomen ympäristökeskus
Pirkanmaan ympäristökeskus
Uudenmaan ympäristökeskus**

Tampere 2008

PIRKANMAAN YMPÄRISTÖKESKUS



PIRKANMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS

PIRKANMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSEN RAPORTTEJA 02 | 2008
Pirkanmaan ympäristökeskus
Yhdyskuntatekniikan osasto

Taitto: Anu Peltonen
Sisäsivujen kuvat: Satu Lehtikangas, FCG Suunnittelukeskus Oy

Julkaisu on saatavana internetistä:
www.ymparisto.fi/julkaisut

ISBN 978-952-11-2983-4 (PDF)
ISSN 1796-1807 (verkkoj.)

Käyteyt lyhenteet ja käsitteet

ALSU	Alueellinen jätesuunnitelma
ELSU	Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelu
OAS	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
VALTSU	Valtakunnallinen jätesuunnitelma www.ymparisto.fi > Ympäristönsuojelu > Jätteet ja jätehuolto > Jätepolitiikka Suomessa ja EU:ssa > Uuden valtakunnallisen jätesuunnitelman (VALTSU) valmistelu
SOVA-laki	Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista. (200/2005). Lakia täydentää valtioneuvoston asetus viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (347/2005, SOVA -asetus). Laista käytetään lyhennettä SOVAL ja asetuksesta SOVAA.

Sova-lain käsitteitä:

Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan suunnitelman tai ohjelman välittömiä ja välillisiä vaikutuksia Suomessa ja sen alueen ulkopuolella: a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen; b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen; c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön; d) luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä e) a-d alakohdassa mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Ympäristöarvioinnilla tarkoitetaan suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointia ja siihen sisältyvää ympäristöselostuksen laatimista, kuulemisten järjestämistä, ympäristöselostuksen ja kuulemisten tulosten huomioon ottamista päätöksenteossa sekä päätöksestä tiedottamista.

Ympäristöselostuksella tarkoitetaan asiakirjaa tai sen osaa, jossa esitetään tiedot suunnitelmasta tai ohjelmasta ja tarkastelluista vaihtoehdoista sekä arvio niiden ympäristövaikutuksista.

Suunnitelmasta vastaavalla viranomaisella tarkoitetaan suunnitelman tai ohjelman laativaa viranomaista tai sitä, joka muutoin on vastuussa tässä laissa tarkoitetun suunnitelman tai ohjelman valmistelusta.

Yleisöllä tarkoitetaan yksityishenkilöitä, yksityishenkilöiden yhteenliittymiä ja ryhmiä sekä yhteisöjä ja säätiöitä.

SISÄLLYS

1 Johdanto.....	7
2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoitus	9
3 Jättesuunnittelun ja ympäristöarvioinnin lähtökohdat ja tavoitteet ..	11
4 Suunnittelu- ja arviointiprosessi	13
5 Jättesuunnitelman sisältö.....	16
6 Ympäristövaikutusten arviointi	18
7 Organisointi.....	19
8 Vuorovaikutus- ja kuulemismenettelyt.....	22
9 Raportointi	24
Yhteystiedot	26
Kuvailulehti.....	28

1 Johdanto

Alueellisilla ympäristökeskuksilla on jätelain (1072/1993) 40 §:n mukainen velvollisuus laatia jätteitä ja jätehuoltoa koskeva suunnitelma. Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) koskee Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelmaa (ELSU), joka laaditaan kuuden alueellisen ympäristökeskuksen (Uudenmaan, Lounais-Suomen, Hämeen, Kaakkois-Suomen, Pirkanmaan ja Länsi-Suomen ympäristökeskusten) yhteistyönä kuvassa 1 esitetyille alueille. Pirkanmaan ympäristökeskus koordinoi suunnittelua ja on myös SOVA-lain (8.4.2005/200) tarkoittama suunnitelmasta vastaava viranomainen.

ELSUssa tullaan esittämään jätteitä ja jätehuollon nykytilaa koskevat tiedot sekä yhteiset kehittämistavoitteet – valtakunnalliset ja alueelliset – ja niiden saavuttamiseksi tarpeelliset toimet.

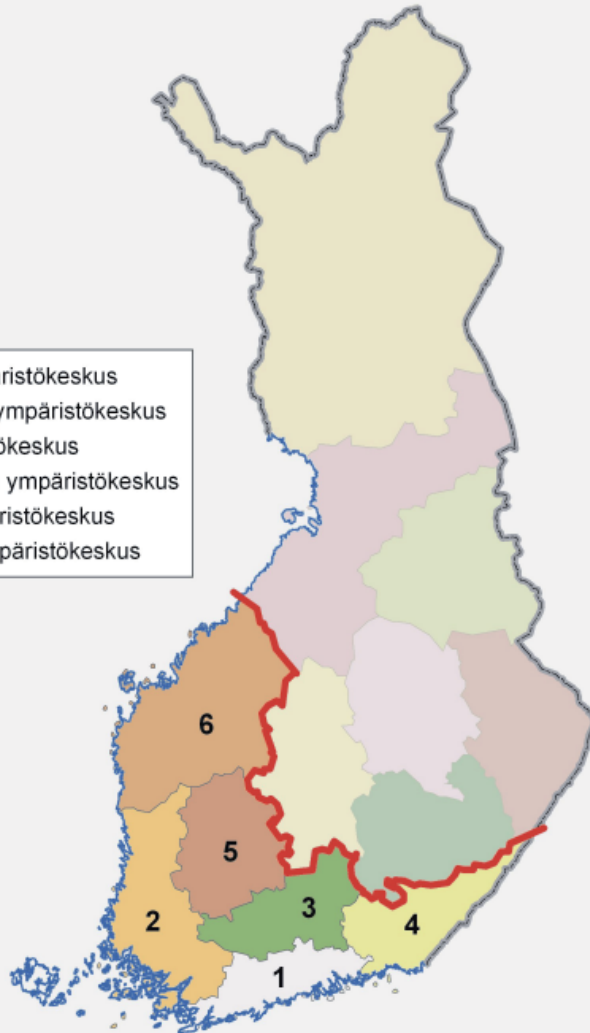
ELSUn tavoitteiksi on valmisteluvaiheessa asetettu seuraavat:

- valtakunnallisen jätesuunnitelman toimeenpano
- työn alkuvaiheessa valittavien painopisteiden ympäristön kannalta parhaiden ja toteuttamiskelpoisten toimintavaihtoehtojen löytäminen
- jätesuunnittelun vaikuttavuuden lisääminen
- jätesuunnittelun yhtenäistäminen suunnittelualueella
- jätevirtojen tarkastelu koko suunnittelualueella
- yhteistyön lisääminen

Tavoitteena on, että suunnitelma valmistuu vuoden 2009 loppuun mennessä.

ETELÄ- JA LÄNSI-SUOMEN JÄTESUUNNITELMA 2007 - 2009

1. Uudenmaan ympäristökeskus
2. Lounais-Suomen ympäristökeskus
3. Hämeen ympäristökeskus
4. Kaakkois-Suomen ympäristökeskus
5. Pirkanmaan ympäristökeskus
6. Länsi-Suomen ympäristökeskus



© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MYY/07

Kuva I. Suunnittelualue ja suunnitelmasta vastaavien alueellisten ympäristökeskusten aluejako.

2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoitus

Tässä Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelman osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu alustavasti suunnitelmaan ja sen ympäristöarviointiin liittyvää kuulemista ja vuorovaikutusta sekä ympäristövaikutusten arvioinnin lähtökohtia, tavoitteita ja toteutusta.

Jätesuunnitelmien valmistelua koskee laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (8.4.2005/200, SOVA-laki). SOVA-laissa ja -asetuksessa on määrätty muun muassa tiedottamisen ja kuulemisen toteuttamisesta, ympäristöselostuksen sisällöstä ja suunnitelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä sekä suunnitelman seurannasta. Sen mukaisesti suunnitelmasta tullaan toteuttamaan ympäristöarviointi, johon sisältyy muun muassa ympäristöselostuksen laatiminen sekä kuulemisten järjestäminen (kts. kuva 2). Ympäristöarvioinnin tietyissä vaiheissa kuullaan muun muassa viranomaisia sekä pyydetään kansalaisilta mielipiteitä.

Lain mukainen ympäristöarviointi käynnistyy, kun suunnitelman valmistelu alkaa. Arvioinnin tuloksena tuotetaan ympäristöselostus, jossa kuvataan esimerkiksi suunnitelman merkittävät ympäristövaikutukset. Kuulemista ja tiedottamista järjestetään suunnitelman ja ympäristöarvioinnin valmisteluvaiheessa sekä siinä vaiheessa, kun suunnitelmaluonnos ja ympäristöselostus ovat valmistuneet. Lisäksi tiedotetaan suunnitelman hyväksymisestä. SOVA-laki edellyttää, että suunnitelman toteuttamista ja siitä aiheutuvia merkittäviä ympäristövaikutuksia seurataan. Ympäristöselostuksessa esitettävistä asioista on määrätty SOVA-asetuksen (347/2005) 4 §:ssä.

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on tuotettu jätesuunnitelman valmisteluvaiheen kuulemista (SOVAL 8 §) silmällä pitäen ja se on luettavissa ympäristöhallinnon internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/elsu. OAS:aa päivitetään siitä saatavien mielipiteiden ja lausuntojen perusteella. OAS:sta jätetyt mielipiteet ja lausunnot otetaan huomioon suunnitelmaluonnoksen ja ympäristöselostuksen laadinnassa.

Jokaisella (yksityishenkilöllä, yksityishenkilöiden yhteenliittymällä ja ryhmällä sekä yhteisöllä ja säätiöllä) on mahdollisuus ja oikeus kertoa mielipiteensä tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvatuista suunnitelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista, valmistelusta sekä painopiste-ehdotuksista. Mielipiteensä voi ilmaista joko sähköisesti tai kirjallisesti oman alueensa ympäristökeskukseen (osoitteet julkaisun lopussa). Erityisesti kannanottoja toivotaan jätesuunnitelman esivalituista painopisteistä ja tavoitteista, joita on alustavasti kuvattu kappaleessa 5, keinoista, joilla tavoitteisiin päästään sekä arvioitavista vaikutuksista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä 29.1.- 29.2.2008 välisen ajan internetissä ja suunnitelmayhteistyössä mukana olevien alueellisten ympäristökeskusten virastoissa (osoitteet seuraavalla sivulla). Suunnitelman ja ympäristöarvioinnin valmistelua koskevat mielipiteet tulee jättää tämän nähtävillä oloajan kuluessa, viimeistään 29.2.2008.

Suunnitelmasta vastaava viranomainen, Pirkanmaan ympäristökeskus, tulee kuulemaan erikseen muita viranomaisia ympäristöselostuksessa annettavien tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta. Viranomaisten kuuleminen järjestetään lausuntokierroksena. Kunnille ei tulla tässä valmisteluvaiheessa toimittamaan erillistä lausuntopyyntöä, vaan kuntien toivotaan ottavan kantaa asiaan yleisen kuulemisen puitteissa. Kuuleminen pohjautuu tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyihin tietoihin. Lausunnot tulee jättää nähtävillä oloajan kuluessa. Suunnitelman luonnosvaiheessa kuntiin toimitetaan lausuntopyyntö suunnitelmaluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta.

Viimeisimmät tiedot suunnittelun ja ympäristöarvioinnin etenemisestä löytyvät ympäristöhallinnon internet-sivuilta (www.ymparisto.fi/elsu). Sivustoilla olevaa aineistoa tullaan päivittämään säännöllisesti. Seuraava virallinen kuuleminen järjestetään siinä vaiheessa, kun suunnitelma on luonnosvaiheessa ja suunnitelman ympäristövaikutukset on arvioitu ja kirjattu ympäristöselostukseen (kts. kuva 2). Tämä ajoittuu alustavan aikataulun mukaan vuoden 2009 alkupuolelle. Aineistojen nähtävillä pitämisestä sekä mielipiteiden ja lausuntojen antamisesta kuulutetaan seuraavissa sanomalehdissä:

- Aamulehti
- Etelä-Saimaa
- Etelä-Suomen Sanomat
- Forssan Lehti
- Helsingin Sanomat
- Huvudstadsbladet
- Hämeen Sanomat
- Ilkka
- Keskipohjanmaa
- Kouvolan Sanomat
- Kymen Sanomat
- Pohjalainen
- Satakunnan kansa
- Turun Sanomat
- Vasabladet
- Åbo Underrättelser

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on käännetty myös ruotsin kielelle.

3 Jättesuunnittelun ja ympäristöarvioinnin lähtökohdat ja tavoitteet

Jätelain (1072/93) 40 § mukaan alueellisten ympäristökeskusten on laadittava alueellinen jättesuunnitelma jätelain ja sen nojalla säädettyjen tehtävien hoitamiseksi ja kehittämiseksi. Jättesuunnitelmassa on esitettävä jätteitä ja jätehuollon nykytilaa koskevat tiedot sekä asetetut kehittämistavoitteet – valtakunnalliset ja alueelliset – ja niiden saavuttamiseksi tarpeelliset toimet. EU:n jätepuitedirektiivissä (75/442/EEC) ja sen uudistusehdotuksessa (COM 2005, 667 final) edellytetään joko yhtä valtakunnallista suunnitelmaa tai alueellisia suunnitelmia, jotka yhdessä kattavat koko maan. Direktiiviehdotuksen mukaan suunnitelmat on päivitettävä viiden vuoden välein.

Ehdotus valtakunnalliseksi jättesuunnitelmaksi vuoteen 2016 valmistui tammi-kuussa 2007. Valtakunnallisessa jättesuunnitelmassa (Valtsu) ohjataan alueellisten jättesuunnitelmien tekoa seuraavasti:

Valtakunnallinen jättesuunnitelma sisältää jätepolitiikan strategiset linjaukset ja tavoitteet sekä julkisen vallan ohjauskeinot ja toimenpiteet, joilla tavoitteisiin pyritään. Valtsussa ei käsitellä yksittäisiä investointihankkeita, kehittämishankkeita tai muita käytännön toimenpiteitä, vaan luodaan puitteet jätealan kentän toimijoille.

Alueelliset jättesuunnitelmat eli alsut ovat keskeinen työväline useiden Valtsun tavoitteiden toimeenpanemisessa.

Alueellinen jättesuunnitelma on lähellä käytännön kenttää. Sen avulla pyritään vaikuttamaan alueellisiin ratkaisuihin siten, että ne edistävät valtakunnallisia tavoitteita. Alsujen toimenpide-esitykset voivat olla yksilöityjä ja toiminnallisia.

Kuntaliitto on antanut vuonna 2000 kunnille suosituksen laatia kunnissa omat jättestrategiansa. Suositusta on noudatettu vaihtelevasti. Joidenkin jätehuoltoyhtiöiden alueilla kuntien jättestrategiat on laadittu jätehuoltoyhtiöiden koordinoimana ja työlle on sen valmistuttua asetettu seurantaryhmä. Etelä- ja Länsi-Suomen alueella kuntien jättestrategiat on laadittu jätehuoltoyhtiöiden koordinoimana seuraavilla toiminta-alueilla:

- Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy
- Kiertokapula Oy
- Kouvolan seudun kansanterveystyön kuntayhtymän jätehuolto
- Kymenlaakson Jäte Oy
- Pirkanmaan Jätehuolto Oy
- Porin Jätehuolto Oy
- Rouskis Oy
- Turun Seudun Jätehuolto Oy

Etelä- ja Länsi-Suomen jättesuunnitelma tehdään Valtsun linjausten ja ohjeiden mukaisesti ja sillä pyritään vaikuttamaan kuntien jättestrategioihin ja niiden päivityksiin sekä kaikkiin jätealan toimijoihin maakunnissa.

Edelliset alueelliset jättesuunnitelmat laadittiin vuosina 1996-2003 ja ne tarkistettiin vuosien 2001-2004 aikana. Edellisten alueellisten jättesuunnitelmien maantieteelliset alueet noudattivat alueellisten ympäristökeskusten toimialueita. Jättesuunnitelmat tarkistuksineen on notifioitu Euroopan Komissiolle.

Alueellinen jättesuunnitelma on yksi SOVA-lain tarkoittamista suunnitelmista ja ohjelmista, joista on tehtävä lain mukainen ympäristöarviointi. SOVA-lain mukaan suunnitelmasta vastaavan viranomaisen on huolehdittava siitä, että suunnitelman ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan riittävässä määrin valmistelun kuudessa.

SOVA-lain tavoitteena on:

- edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelussa ja hyväksymisessä,
- parantaa yleisön tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia sekä
- edistää kestävästä kehityksestä (SOVAL 1 §).

Muun muassa tältä pohjalta jätesuunnittelulle ja ympäristöarvioinnille on asetettu seuraavia tavoitteita:

- arvioinnin kytkeminen kiinteäksi osaksi suunnittelua, mikä osaltaan vaikuttaa laadukkaan, ympäristövaikutuksiltaan mahdollisimman myönteisen suunnitelman syntymiseen
- avoin ja läpinäkyvä suunnitteluprosessi
- kansalaisten ja muiden sidosryhmien osallistumiseen kannustaminen
- vuorovaikutus alueellisten toimijoiden kanssa
- vuorovaikutus jätealan asiantuntijoiden kanssa
- julkisen keskustelun aktivoiminen ja eri näkökulmien esiin tuominen
- ajankohtaisten ja ristiriitaisten kysymysten käsitteleminen
- perustellun tiedon tuottaminen jätehuollon kehittämisvaihtoehtojen ympäristövaikutuksista muun muassa tulevia päätöksentekoprosesseja silmällä pitäen
- tiedon tuottaminen ja kokoaminen
- jätehuollon toimijoiden yhteistyön lisääminen
- osapuolten sitouttaminen suunnitelman toteuttamiseen
- johdonmukainen ja ymmärrettävä raportointi

Jo suunnittelun alussa on tiedostettu, että suunnitelman tuloksena ei välttämättä synny yksiselitteistä ratkaisua tarkasteltaviin kysymyksiin. Sen sijaan suunnitelma on väline, joka aktivoi eri tahojen välistä yhteistyötä ja julkista keskustelua sekä tuottaa tietoa suunnittelua ja päätöksentekoa varten.

4 Suunnittelu- ja arviointiprosessi

Kuuden alueellisen ympäristökeskuksen jätesuunnitteluun liittyvää yhteistyötä on valmisteltu vuosien 2006 ja 2007 aikana. Varsinainen suunnittelutyö on käynnistynyt vuoden 2008 alusta lukien. Pyrkimyksenä on saada suunnittelu päätökseen vuoden 2009 loppuun mennessä.

Jätesuunnittelu kokonaisuutena on jatkuva prosessi, jossa ajankohtaiset aiheet muuttuvat. Jo muutamien vuosien päästä voi tulla esiin tarpeita päivittää suunnitelmaa joltain osin tai tarkastella kokonaan uusia aiheita, painopisteitä. Nyt kyseessä olevaa suunnitelmaa ollaan laatimassa noin 10 vuoden aikajänteellä. Suunnitelman päivitykseen varaudutaan 5 vuoden kuluttua.

Jätesuunnitelman laadinta on jaettu neljään päätyövaiheeseen, jotka on esitetty myös kuvassa 2:

- 1) valmisteluvaihe; työn organisointi ja suunnittelu, OAS, alustavien painopisteiden määrittely, nykytilatietojen kerääminen
- 2) luonnosvaihe;
 - a. painopisteiden valinta ja tavoitteiden asettaminen
 - b. painopisteiden käsittely asiantuntija- ja yhteistyöryhmissä
 - c. keinot tavoitteisiin pääsemiseksi
 - d. toteutuskeinojen vertailu mm. ympäristövaikutusten näkökulmasta kaikkein tehokkaimpien keinojen selville saamiseksi > suunnitelmaluonnos
 - e. suunnitelman ympäristövaikutusten arviointi
- 3) viimeistelyvaihe; suunnitelman viimeistely ja toimenpideohjelman laadinta.
- 4) seuranta

Valmisteluvaihe

Jätesuunnitelman valmisteluvaihe, johon sisältyy sekä suunnitelman ohjelmointi ja ympäristöarvioinnin toteutuksen suunnittelu että alustavien painopisteiden määrittely, ajoittui vuoteen 2007. Valmisteluvaiheen alustavat tulokset on pääsääntöisesti kirjattu tähän osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Valmisteluvaihe päättyy SOVA-lain mukaiseen kuulemiseen.

Luonnosvaihe

Luonnosvaihe ajoittuu vuoteen 2008. Ensimmäisen kuulemisen aikana saadut mielipiteet ja lausunnot otetaan huomioon, kun työstettäväksi karsitut painopisteet valitaan ja niitä vertaillaan. Painopisteiden valinnassa käytetään kappaleessa 5 kuvattuja kriteereitä. Tavoitteena on löytää suunnitteluajanjakson ja suunnittelualueen kannalta kaikkein tärkeimmät painopisteet. Suunnitelman perustaksi tullaan valitsemaan kuusi painopistettä.

Suunnitelman luonnosvaiheen keskeisenä tavoitteena on määrittää kullekin valitulle painopisteelle toteutuskeinot, joilla haluttuihin tavoitteisiin voidaan päästä. Toteutuskeinoja tullaan vertailemaan muun muassa ympäristövaikutusten näkökulmasta. Vertailun perusteella pyritään löytämään kaikkein tehokkaimmat keinot tavoitteisiin pääsemiseksi. Painopisteistä ja toteutuskeinoista kokonaisuutena muodostetaan suunnitelmaluonnos, jonka ympäristövaikutukset arvioidaan jo tehtyjä vertailuja hyväksikäyttäen. Tämän työvaiheen tulokset esitellään suunnitelmaraportissa ja ympäristöselostuksessa, jotka asetetaan nähtäville. Nähtävillä olon aikana yleisöllä ja viranomaisilla on mahdollisuus ottaa niihin kantaa. Tämä kuulemisvaihe ajoittuu näillä näkymin vuoden 2009 alkuun.

Viimeistelyvaihe

Suunnitelma viimeistellään vuoden 2009 alkupuoliskolla. Suunnitelmasta tekee hyväksymispäätöksen ensin työtä ohjaamaan perustettu jätesuunnitteluryhmä ja lopuksi yhteistyössä mukana olevien alueellisten ympäristökeskusten johtajisto. Jätesuunnitteluryhmässä on edustajat kaikista yhteistyössä mukana olevista kuudesta alueellisesta ympäristökeskuksesta, Suomen ympäristökeskuksesta ja ympäristöministeriöstä.

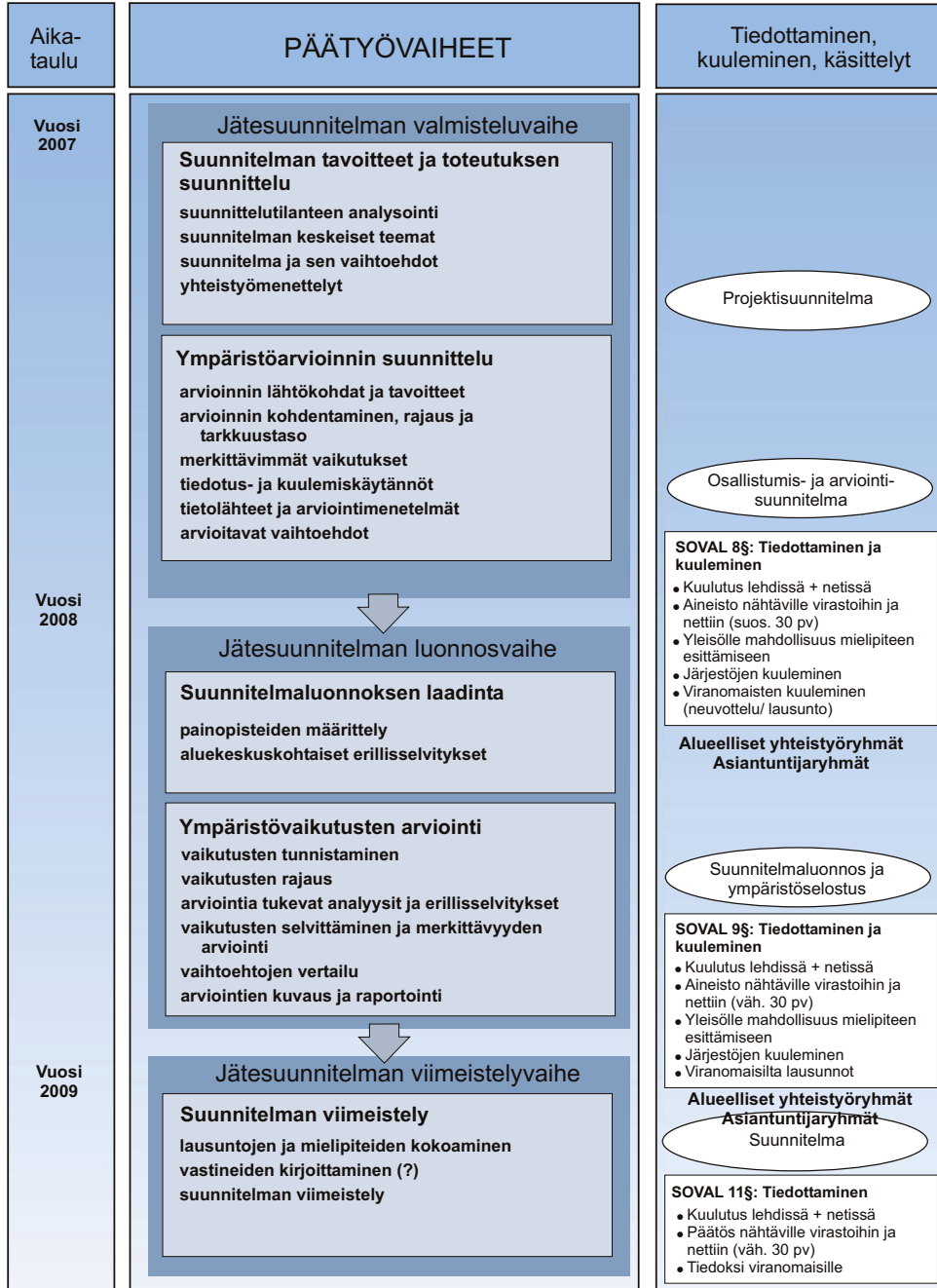
Suunnitteluprosessin viimeisessä varsinaisessa työvaiheessa laaditaan myös toimenpideohjelma joko suunnittelualueelle yhteisesti tai kunkin alueellisen ympäristökeskuksen toimialueelle. Toimenpideohjelma sisältää esityksen niistä toimista, joilla suunnitelmaan sisältyvät painopisteiden toteutuskeinot saadaan vietyä käytäntöön. Tarkoituksena on, että toimenpideohjelma tulee olemaan viranomaisia ja muita toimijoita ohjaava asiakirja, jota voidaan käyttää päätösten ja lausuntojen perusteluna. Ohjelmassa esitetään konkreettisten toimenpiteiden toteutusaikataulu, vastuutahot ja mahdollisesti tarvittava rahoitus.

Seuranta

Suunnitelman toteutusta ja siihen liittyviä ympäristövaikutuksia tullaan SOVA-lain mukaisesti seuraamaan. Seuranta kytkee alueellisen jätesuunnitelman tulevat vaiheet toisiinsa. Suunnitelman tulevassa päivityksessä voidaan hyödyntää seurannan tuloksena syntyvää tietoa.

Suunnittelu- ja arviointiprosessin keskeiset vaiheet sekä alustava aikataulu on esitetty oheisessa kaaviokuvassa (kuva 2). Kaaviokuvassa on kerrottu tarkemmin suunnitelmaan ja ympäristövaikutusten arviointiin liittyvien työvaiheiden sisällöstä. Tavoitteena on nivoa suunnittelu ja arviointi yhteen siten, että ympäristövaikutusten arviointi aidosti palvelisi suunnitelman laadinnassa.

Kaaviokuvassa on esitetty myös alustavasti tiedottamisen, kuulemisen ja raportoinnin ajoittuminen suhteessa prosessin tärkeimpiin työvaiheisiin. Näistä on kerrottu tarkemmin kappaleissa 6 ja 7.



Kuva 2. Suunnittelu- ja arviointiprosessin eteneminen. Huom! Kaaviokuva on viitteellinen mm. vuorovaikutuksen ja raportoinnin osalta.

5 Jättesuunnitelman sisältö

Suunnitelma jakaantuu sisällöltään kolmeen osioon: 1) jätteet indikaattorien valossa kuuden yhteistyössä mukana olevan alueellisen ympäristökeskuksen toimialueella, 2) erikseen valittavat painopisteet, niille yhteistyössä sidosryhmien kanssa määritettävät tavoitteet ja toimenpiteet sekä 3) ympäristöselostus.

Jäteindikaattorit on valittu seuraavilta aloilta: yhdyskuntajätteet, kotitalousjätteet, ongelmajätteet, biohajoavat jätteet ja teollisuuden jätteet. Nämä tiedot on kerätty tätä suunnittelua varten vuodesta 2002 lukien ja tietoja tullaan päivittämään suunnittelu-prosessin ajan. Jätteet indikaattorien valossa tiedot löytyvät sähköisenä yhteistyössä mukana olevien alueellisten ympäristökeskusten [www-sivuilla](http://www.sivuilla):

- 1) www.ymparisto.fi > Pirkanmaa > Ympäristönsuojelu > Jätteet ja jätehuolto > Pirkanmaan jätteet indikaattorien valossa
- 2) www.ymparisto.fi > Häme > Ympäristönsuojelu > Jätteet ja jätehuolto > Hämeen jätteet indikaattorien valossa
- 3) www.ymparisto.fi > Kaakkois-Suomi > Ympäristönsuojelu > Jätteet ja jätehuolto > Kaakkois-Suomen jätteet indikaattorien valossa
- 4) www.ymparisto.fi > Lounais-Suomi > Ympäristönsuojelu > Jätteet ja jätehuolto > Lounais-Suomen jätteet indikaattorien valossa
- 5) www.ymparisto.fi > Länsi-Suomi > Ympäristönsuojelu > Jätteet ja jätehuolto > Länsi-Suomen jätteet indikaattorien valossa
- 6) www.ymparisto.fi > Uusimaa > Ympäristönsuojelu > Jätteet ja jätehuolto > Uudenmaan jätteet indikaattorien valossa

Valtakunnallisten tavoitteiden, muiden suunnitelmien ja ohjelmien sekä sidosryhmäyhteistyön pohjalta on koottu alustava luettelo käsiteltäviksi valittavista painopisteistä:

- 1) Talonrakentamisen materiaalitehokkuus
- 2) Tuhkien ja kuonien hyödyntäminen ja käsittely
- 3) Pilaantuneiden maiden hyödyntäminen ja käsittely
- 4) Biohajoavien jätteiden hyödyntäminen
- 5) Yhdyskuntalietteiden hyödyntäminen ja käsittely
- 6) Poikkeuksellisten tilanteiden jätehuoltoon varautuminen

Näitä painopisteitä tullaan suunnittelun aikana käsittelemään erikseen valittavissa painopistekohtaisissa asiantuntijaryhmissä ja alueellisten ympäristökeskusten toimialueille perustetuissa yhteistyöryhmissä. Painopisteille tullaan asettamaan valtakunnallisen jättesuunnitelman kanssa linjassa olevia tavoitteita ja keinot tavoitteiden saavuttamiseksi.

ELSU-työssä mukana olevat alueelliset ympäristökeskukset järjestivät valmisteluvaiheen aikana keskustelutilaisuuksia yhteistyötahojen ja sidosryhmien kanssa. Tilaisuuksissa oli edustettuina esimerkiksi jätehuoltoyhtiöitä, jätealan yrityksiä, tuotannon ja teollisuuden edustajia sekä järjestöjä. Näissä tilaisuuksissa muun muassa pyydettiin esityksiä ELSUn painopisteiksi ja yhteensä esityksiä saatiin noin sata. Painopisteitä on työstetty erityisellä menettelyllä, jossa esimerkiksi päällekkäisyydet karsittiin pois ja painopisteitä yhdisteltiin sekä karsittiin. Viime vaiheessa suunnittelun ulkopuolelle jäivät muun muassa seuraavat painopisteet:

- Hyvä ja toimiva yhdyskuntajätehuolto
- Jätteiden laitospäivänsä käsittelyn kapasiteettitarpeet
- Jätetilastoinnin kehittäminen

Painopisteiden esivalintamenettelyssä käytettiin seuraavia kriteereitä:

- Painopiste on otettu esille valtakunnallisessa jättesuunnitelmassa.

- Painopisteeseen liittyy intressiristiriitoja.
- Painopisteeseen liittyy ongelmia vähintään neljän yhteistyössä mukana olevan alueellisen ympäristökeskuksen toimialueella.
- Käsittelymenetelmien paremmuudesta on ristiriitaisia käsityksiä ja käsittelymenetelmillä on erilaisia ympäristö- ja kustannusvaikutuksia eli käsittelymenetelmien vertailulle on tarvetta.
- Ei ole olemassa yleisesti hyväksytyjä ja ympäristön kannalta parhaita toimintamalleja.
- Painopiste on otettu esille suunnittelualueen sidosryhmäyhteistyössä.
- Painopisteen ohjaamiseksi haluttuun suuntaan puuttuu ohjauskeinoja tai niitä ei ole käytössä.
- Alueellisella ympäristökeskuksella on vaikutusmahdollisuuksia painopisteen ohjaamiseksi haluttuun suuntaan.
- Jos ko. painopistettä käsitellään jo jonkun muun alueen alueellisessa jätesuunnittelussa, on harkittava tarkasti, onko se syytä käsitellä myös Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelussa.
- Yleisökuulemisen perusteella painopistevalintoja voidaan vielä tarkistaa.

Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelun painopisteistä toivotaan saatavan mielipiteitä valmisteluvaiheen kuulemisen yhteydessä. Saadut mielipiteet ja lausunnot huomioidaan painopisteiden lopullisessa valinnassa.

Valituille painopisteille määritellään tavoitteet ja toteutuskeinot huomioiden

- 1) kestävän kehityksen kaikki ulottuvuudet: ekologinen, sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen sekä
- 2) valtakunnallisen jätesuunnitelman läpileikkaavat päämäärät: tuotannon ja kulutuksen materiaalitehokkuus, kierrätyksen tehostaminen, vaarallisten aineiden hallinta, jätehuollon ilmastovaikutukset, jätteiden käsittelyn terveys- ja ympäristöhaitat, jätehuollon organisointi ja jäteosaaminen.

Toteutuskeinoja tullaan vertaamaan keskenään asetettujen tavoitteiden näkökulmasta huomioiden muun muassa ympäristövaikutukset. Pyrkimyksenä on löytää tehokkaimmat keinot asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Vertailun perusteella valitaan kaikkein tehokkaimmat keinot, joihin pyritään suuntaamaan voimavaroja tulevaisuudessa. Nämä valitut toteutuskeinot muodostavat yhdessä painopisteiden kanssa suunnitelmaluonnoksen.

Tästä kokonaisuudesta tehdään työn kuluessa SOVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Arvioinnin tulokset esitetään ympäristöselostuksessa. Ympäristöselostuksessa raportoidaan tämän lisäksi menettelytavat ja esimerkiksi muodostettavien vertailtavien vaihtoehtojen perusteet.

6 Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristövaikutusten ja muiden vaikutusten arviointi tehdään kolmessa eri vaiheessa:

- 1) Painopiste-ehdotusten vaikutusten arviointi ja vertailu
- 2) Painopisteiden toteutuskeinojen vaikutusten arviointi ja vertailu
- 3) Suunnitelmaluonnoksen (valittujen painopisteiden ja keinojen) vaikutusten arviointi.

Vaikutusten arviointi (ml. ympäristövaikutukset) on työväline suunnitteluprosessissa, jonka avulla edetään suunnitteluvaiheesta toiseen. Vuorovaikutuksella on merkittävä rooli vaikutusten arvioinnissa ja päätettäessä siitä, mitä painopisteitä ja toteutuskeinoja suunnitelmaan sisällytetään.

Vaikutusten arvioinnissa pyritään keskittymään niihin kysymyksiin, jotka ovat kyseisen suunnitteluvaiheen kannalta kaikkein keskeisimpiä. Vaihtoehtoja vertailtaessa pyritään löytämään vaihtoehtojen merkittävimmät erot.

Vaikutusten arvioinnin kuluessa selvitetään onko suunnitelman toteuttamisella todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia Suomen rajojen ulkopuolelle ja tarpeen mukaan kuullaan viranomaisia ja yleisöä toisessa valtiossa.

Vaikutuksia arvioidaan suunnitelman mahdollistamalla tarkkuustasolla, joka tarkoittaa ensisijaisesti koko suunnittelualuetta koskevia ratkaisuja. Yksittäisiä hankkeita ei tulla tässä yhteydessä tarkastelemaan, eikä tällä perusteella myöskään tiettyyn paikkaan kohdistuvia vaikutuksia.

SOVA-asetuksen 4 §:ssä olevasta listasta alueellisella jätesuunnitelmalla voi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia mm. seuraaviin tekijöihin:

- ihmisten terveys ja elinolot
- maaperä
- vedet
- ilmastonmuutokseen
- kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus
- luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Valmistelun kuluessa arvioidaan sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Ympäristövaikutusten kannalta merkittävimmät ratkaisut tehdään valittaessa painopisteitä ja niiden toteutuskeinoja. Suunnitelmaluonnoksesta tehtävä ympäristövaikutusten arviointi kuvaa koko suunnittelukokonaisuuden merkitystä ympäristön tilan kannalta.

Suunnitelman vaikutukset ulottuvat suunnittelualueella kaikkiin jätteiden tuottajiin, käsittelijöihin ja viranomaisiin.

Arvioinnin tietolähteinä käytetään eri tutkimuslaitoksissa, yliopistoissa ja korkeakouluissa tehtyjä tutkimuksia ja selvityksiä, mutta tarvittaessa teetetään uusia selvityksiä esimerkiksi konsulttityönä. Arvioinnissa ovat merkittävässä asemassa myös painopisteitä varten valittavat asiantuntijaryhmät.

7 Organisointi

Suunnitelmasta vastaava viranomainen

Kuuden alueellisen ympäristökeskuksen yhteistyönä laadittavaa suunnitelmaa koordinoi Pirkanmaan ympäristökeskus. Se on myös SOVA-lain tarkoittama suunnitelmasta vastaava viranomainen. Pirkanmaan ympäristökeskus vastaa suunnittelusta ja sen etenemisestä, valmistelusta ja yhteisen näkemyksen muodostamisesta. Se huolehtii myös tarvittavasta yhteistyöstä eri tahojen välillä sekä hankkeen yhteiseen osuuteen liittyvästä tiedottamisesta ja kuulemismenettelyistä. Mikäli yhteisesti laadittavaan suunnitelmaan liitetään mukaan aluekohtaisia erityiskysymyksiä, vastaa niistä kukin aluekeskus erikseen.

ELSU-keskusten johtajat

ELSU-yhteistyössä mukana olevien alueellisten ympäristökeskusten johtajisto päättää suunnittelun kannalta merkittävimmät asiat. Näitä ovat painopisteiden valinta, jätesuunnitelmaluonnoksen hyväksyminen ja ympäristöselostuksen hyväksyminen. Johtajiston kutsuu koolle hankkeen koordinaattorina toimiva Pirkanmaan ympäristökeskus ja näihin kokouksiin voidaan tarvittaessa kutsua mukaan suunnittelutyössä mukana olevia tahoja ja asiantuntijoita.

Johtoryhmä

Jätesuunnitelman laadinnan johtoryhmänä toimii Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitteluryhmä (kts. kuva 3), johon kuuluu jätealan asiantuntijoita jokaisesta yhteistyössä mukana olevasta alueellisesta ympäristökeskuksesta sekä Suomen ympäristökeskuksesta ja ympäristöministeriöstä. Jätesuunnitteluryhmä ohjaa alueellista jätesuunnittelua ja tasapainottaa eri alueiden välisiä tarpeita. Ryhmän koollekutsujana toimii Pirkanmaan ympäristökeskus, jonka edustajat toimivat myös ryhmän puheenjohtajana ja sihteerinä. Ryhmän kokoonpano julkaistaan hankkeen internet-sivuilla.

Työvaliokunta

Osan jätesuunnitteluryhmän päätettäväksi tulevista asioista valmistelee työvaliokunta, jossa on edustajat Pirkanmaan, Hämeen ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksista. Muut jätesuunnitteluryhmän päätettäväksi tulevista asioista valmistelee hankkeen koordinaattorina toimiva Pirkanmaan ympäristökeskus. Työvaliokunnan tehtäviin kuuluu myös koko suunnittelualueen jätesuunnittelutyön yhteensovittamisen, etenemisen ja valmistelun tukeminen. Työvaliokunnan kokoonpano julkaistaan hankkeen internet-sivuilla.

Alueelliset yhteistyöryhmät

Jokainen yhteistyössä mukana oleva alueellinen ympäristökeskus perustaa jätesuunnittelun alueellisen yhteistyöryhmän, jonka tehtävänä on mm. alueellisten tarpeiden esille tuominen ja jätesuunnitelman toimeenpano ja seuranta alueellisesti. Näiden

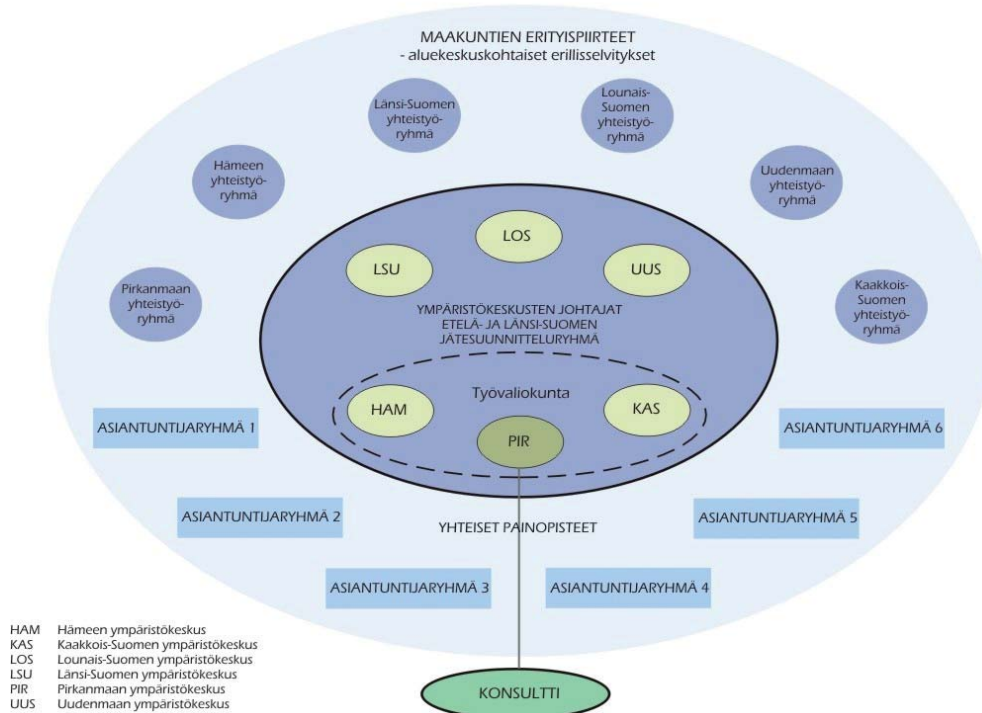
yhteistyöryhmien koollekutsumisesta vastaa kukin alueellinen ympäristökeskus itse, mutta kokouksissa käsiteltävät asiat valmistellaan jätesuunnitteluryhmässä. Yhteistyöryhmään kootaan alueellisia jätealan vaikuttajatahoja mahdollisimman monipuolisesti. Yhteistyöryhmä on erityisesti vuorovaikutusfoorumi, jossa sidosryhmät voivat tuoda esiin näkemyksiänsä. Ryhmän rooli on tärkeä alkuvaiheessa, jolloin valitaan suunnitelmassa käsiteltävät painopisteet, linjattaessa tavoitteita ja toimenpideohjelmia laadittaessa. Ryhmien kokoonpanot julkaistaan hankkeen internet-sivuilla.

Asiantuntijaryhmät

Valittuja painopisteitä työstävät asiantuntijaryhmät. Painopisteitä samoin kuin asiantuntijaryhmiä on molempia kuusi. Jokaiselle painopisteelle valitaan sen työstämisestä vastaava alueellinen ympäristökeskus, mutta painopistettä käsitellään ja työstetään koko suunnittelualueella. Ryhmiin valitaan henkilöitä koko suunnittelualueelta, ja valittavilla henkilöillä tulee olla asiantuntemusta juuri kyseisestä painopisteestä. Asiantuntijaryhmän sihteerinä toimii jätesuunnitteluryhmän jäsen ja puheenjohtajana ympäristöhallinnon ulkopuolinen asiantuntijajäsen.

Asiantuntijaryhmien tehtävänä on ideoida, valmistella ja kommentoida jätesuunnittelun sisällöllisiä aiheita, painopisteitä. Ryhmät tekevät ehdotukset painopisteiden rajauksista, kunkin painopisteen kannalta keskeisistä kehittämistavoitteista sekä kartoittavat mahdolliset toteutuskeinot. Erilaisia toteutuskeinoja vertaillaan muun muassa ympäristövaikutusten näkökulmasta. Vertailun tavoitteena on löytää tehokkaimmat keinot asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Vertailun perusteella valitaan toteutuskeinot, joihin tulevassa toiminnassa tullaan keskittymään. Ryhmien kokoonpanot julkaistaan hankkeen internet-sivuilla.

ETELÄ- JA LÄNSI-SUOMEN JÄTESUUNNITELMA - ORGANISAATIO



Kuva 3. Organisaatiokaavio. (Käytetyt lyhenteet: HAM = Hämeen ympäristökeskus, KAS = Kaakkois-Suomen ympäristökeskus, LOS = Lounais-Suomen ympäristökeskus, LSU = Länsi-Suomen ympäristökeskus, PIR = Pirkanmaan ympäristökeskus ja UUS = Uudenmaan ympäristökeskus)

Konsultti

Konsulttityövoimaa käytetään tarvittaessa painopisteiden toimintalinjojen ympäristöarvioinneissa sekä ympäristöselostuksen laatimisessa. Konsultti tai konsultit valitaan tarjouskilpailun perusteella ja näiden valinnasta päättää jätesuunnitteluryhmä.

Alueellisten yhteistyöryhmien, asiantuntijaryhmien ja konsultin työn koordinoimista ja kokoamisesta vastaa jätesuunnitteluryhmä, työvaliokunta ja viime kädessä Pirkanmaan ympäristökeskus.

8 Vuorovaikutus- ja kuulemismenettelyt

SOVA-lain mukaisesti pyritään suunnitteluprosessin aikana erilaisin vuorovaikutusmenettelyin luomaan eri tahoille mahdollisuus osallistua suunnitteluun. Kyseessä olevan suunnitelman kannalta on erityisesti jätehuollon eri toimijoiden (jätehuolto-yhtiöt ja muut jätealan yritykset), jätteen tuottajien, asiantuntijoiden, viranomaisten ja järjestöjen rooli tärkeä. Koska kyseessä on laaja, koko eteläisen ja läntisen Suomen kattava suunnitelma, panostetaan vuorovaikutuksessa erityisesti alueellisiin toimijoihin, kuten valtakunnallisesti ja alueellisesti toimiviin viranomaisiin, yrityksiin ja järjestöihin.

Vuorovaikutuksen avulla saadaan tietoa esimerkiksi suunnitelman lähtökohdista, alueellisista eroavaisuuksista ja painotuksista sekä tavoitteiden asettamisen mahdollisuuksista. Vuorovaikutuksella odotetaan olevan vaikuttavuutta myös ajankoh- taisten kysymysten määrittelyyn. Keskustelun käyminen jäteasioiden ja jätehuollon kehittämistä ja eri näkökohtien esiintuominen on yksi keskeisistä suunnitelman ja arvioinnin tavoitteista. Suunnitelmaan liittyvän vuorovaikutuksen toivotaan edistävän eri tahojen välistä yhteisymmärrystä ja yhteistyötä.

Vuorovaikutuksen kannalta keskeisiä foorumeja ovat alueelliset yhteistyöryhmät ja asiantuntijoista koostuvat asiantuntijaryhmät. Näiden ryhmien tehtäviä ja roolia on kuvattu tarkemmin kappaleessa 4.

Suunnitteluprosessi alussa ja lopussa järjestetään sidosryhmille, viranomaisille ja kaikille asiasta kiinnostuneille suunnatut seminaarit eli aloitusseminaari ja päätösseminaari. Seminaarit ajoitetaan kuulemisvaiheisiin.

Osallistumisen ja vuorovaikutuksen kannalta keskeisiä ovat seuraavat prosessin vaiheet (kts. kuva 2):

- 1) valmisteluvaihe (SOVAL 8 §)
- 2) suunnitelmaluonnos ja ympäristöselostus (SOVAL 9 §).

Näissä vaiheissa järjestetään virallinen kuuleminen. SOVA-lain mukaisesti jokaisella (yksityishenkilöllä, yksityishenkilöiden yhteenliittymällä ja ryhmällä sekä yhteisöllä ja säätiöllä) on mahdollisuus ja oikeus ottaa kantaa suunnitelmaan ja ympäristövaikutusten arviointiin.

Kuulemisvaiheisiin liittyvä materiaali on nähtävillä ympäristöhallinnon internet-sivustolla sekä suunnitelmassa mukana olevien alueellisten ympäristökeskusten virastoissa. Aineiston nähtävillä pitämisestä sekä mahdollisuudesta mielipiteen ilmaisemiseen kuulutetaan alueella ilmestyvissä lehdissä, internetissä, alueellisten ympäristökeskusten ilmoitustaululla sekä Virallisessa lehdessä. Näiden virallisten kuulutusten lisäksi tuotetaan lehdistötiedotteita, joiden perusteella lehdistön toivotaan kirjoittavan suunnitelmasta.

Mielipiteensä voi ilmaista joko sähköisesti tai kirjallisesti oman alueensa ympäristökeskukseen. Internetin kautta on mahdollisuus kertoa mielipiteensä hankkeesta ja siihen liittyvistä yksityiskohdista myös muulloin kuin virallisena kuulemisaikana.

SOVA-lain mukaisesti (SOVAL §) viranomaisilta pyydetään lausunto valmisteluvaiheessa sekä myöhemmin, kun suunnitelmaluonnos ja ympäristöselostus ovat valmistuneet. Kuntiin lausuntopyyntö toimitetaan suunnitelman luonnosvaiheessa. Myös valmisteluvaiheessa kuntien toivotaan ottavan kantaa asiaan, vaikka erillistä lausuntopyyntöä kuntiin ei valmisteluvaiheessa tullakaan toimittamaan.

Viranomaisia tullaan kutsumaan mukaan yhteistyöryhmiin. Suunnitelman kannalta keskeisiä viranomaistahoja ovat maakuntien liitot, TE-keskukset, lääninhallitukset, sosiaali- ja terveysministeriö ja ympäristöministeriö. Kuntasektoria yhteistyöryhmissä edustavat kuntaliitto, maakuntien liitot ja muutamat valitut kunnat.

Kun suunnitelma on viimeistelty, tiedotetaan sitä koskevasta hyväksymispäätöksestä erikseen. Päätös sekä valmis suunnitelma asetetaan myös tässä vaiheessa nähtäville. Päätöksestä tiedotetaan erikseen Suomen ympäristökeskukselle ja niille viranomaisille, joita on asiaa käsiteltäessä kuultu. Suomen ympäristökeskukselle toimitetaan tiedoksi päätös, suunnitelma ja ympäristöselostus.

Suunnitelmasta tiedotetaan kaikissa prosessin kannalta tärkeimmissä työvaiheissa. Viimeisimmät tiedot suunnittelun ja ympäristöarvioinnin etenemisestä löytyvät ympäristöhallinnon internet-sivuilta osoitteesta www.ymparisto.fi/elsu Sivustoilla olevaa aineistoa päivitetään säännöllisesti.

Yhteistyö- ja asiantuntijaryhmien kokouksista sekä järjestöjen ja viranomaisten kanssa käytävistä neuvotteluista laaditaan muistiot, joihin pyritään kirjaamaan mahdollisimman tarkasti kaikki esiin tuodut mielipiteet. Nämä muistiot ovat julkisia ja niiden tärkein sisältö laitetaan nähtäville hankkeen internet-sivuille. Myös muista prosessin aikana järjestettävistä kokouksista laaditaan muistiot. Niitä käytetään ensisijaisesti työn sisäiseen koordinointiin.

Kuulemisvaiheissa esitetyistä mielipiteistä ja viranomaislausunnoista tehdään kooste. Tarpeen mukaan mielipiteisiin ja lausuntoihin annetaan vastine. Kooste ja mahdolliset vastineet julkaistaan hankkeen internet-sivustoilla. Koostetta ja vastineita käsitellään ennen niiden julkistamista yhteistyöryhmissä.

Suunnitelman laadinnasta vastaavat seuraavat mahdollisuuksiensa mukaan julkisuudessa käytävää keskustelua. Lehdissä julkaistut, suunnitelmaan liittyvät artikkelit ja yleisönosastokirjoitukset tallennetaan. Lehdistössä ja muissa tiedotusvälineissä esitetyt mielipiteet otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon yhdessä muiden mielipiteiden ja lausuntojen kanssa suunnitelmaa ja ympäristöarviointia tehtäessä.

Suunnitelma-asiakirjoissa tullaan esittämään perusteltu kannanotto siitä, miten mielipiteet ja lausunnot sekä ympäristöselostus on otettu huomioon sekä selvitys siitä, millä tavoin nämä sekä ympäristönäkökohdat ovat vaikuttaneet suunnitelman sisältöön ja vaihtoehtojen valintaan.

9 Raportointi

Suunnitelman keskeisten työvaiheiden tulokset raportoidaan työn kuluessa. Raportteja suunnitellaan tällä hetkellä valmistuvan kolme:

1. Painopistekohtaiset suunnitelmat
2. Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelma
3. Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelman ympäristöselostus

Ensimmäinen raportti sisältää painopistekohtaisesti työn lähtökohdat, nykytilatiedot, koosteen valmisteluvaiheen lausunnoista ja mielipiteistä, vaihtoehtojen muodostamisen periaatteet ja kuvaukset sekä tavoitteet ja toteutuskeinot.

Toinen raportti on nähtävillä asetettava suunnitelmaluonnos. Se sisältää koosteen [www-sivuilla](#) julkaistuista nykytilatiedoista, painopisteiden yleisesittelyyn, niille asetetut tavoitteet ja valitut toteutuskeinot sekä mahdollisesti jätesuunnitteluryhmän suosituksia jatkotoimenpiteiksi.

Tästä kokonaisuudesta tehdään lopullinen ympäristövaikutusten arviointi, joka esitetään ympäristöselostuksen muodossa. Ympäristöselostus asetetaan yhdessä suunnitelmaluonnoksen kanssa nähtävillä. Sekä suunnitelmaluonnoksessa että ympäristöselostuksessa kuvataan eri työvaiheiden tulokset.

Raportoinnissa pyritään johdonmukaisuuteen, ymmärrettävyyteen ja läpinäkyvyyteen. Prosessin eri vaiheissa tehdyt ratkaisut pyritään kuvaamaan ja perustelemaan.

Ympäristöselostus muodostaa oman kokonaisuutensa, joka tullaan raportoimaan joko suunnitelmassa tai omana raporttinaan.

Suunnitelma ja ympäristöselostus laaditaan suomenkielisinä. Keskeiset osat asiakirjoista tullaan kääntämään ruotsin kielelle.

Ympäristöselostuksen sisällöstä on määrätty SOVA-asetuksen 4 §:ssä. Tältä pohjalta tullaan ympäristöselostuksessa käsittelemään seuraavia asioita:

1. Johdanto
 - Suunnitelman ja arvioinnin lainsäädännöllinen tausta
2. Suunnitelman tavoitteet ja pääasiallinen sisältö
 - suunnitelman päätavoitteet
 - suunnitelman pääasiallinen sisältö
 - suunnitelman suhde muihin asiaan liittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin
 - kansainvälistesti, Euroopan unionissa tai kansallisesti vahvistetut suunnitelman kannalta merkitykselliset ympäristönsuojelutavoitteet ja tapa, jolla mainitut tavoitteet ja ympäristönäkökohdat on otettu valmistelussa huomioon
3. Ympäristön nykytila ja ominaispiirteet sekä ympäristöongelmat
 - ympäristön nykytila ja sen todennäköinen kehitys, jos suunnitelmaa ei toteuteta
 - ympäristön ominaispiirteet sellaisilla alueilla, joihin todennäköisesti kohdistuu merkittäviä vaikutuksia
 - suunnitelman kannalta merkitykselliset ympäristöongelmat
4. Todennäköisesti merkittävien vaikutusten arviointi ja toimenpiteet haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi

5. Arviointiprosessin kuvaus

- selvitys siitä, miksi käsitellyt vaihtoehdot on valittu ja miten arviointi on suoritettu (mm. tietolähteet ja arviointimenetelmät), mukaan lukien esimerkiksi teknisistä puutteista tai osaamisen puutteista johtuvat vaikeudet
- tiedottamisen, vuorovaikutuksen ja kuulemisen järjestäminen
- mielipiteiden ja lausuntojen huomioon ottaminen

6. Seuranta

7. Yhteenveto

Yhteystiedot

Lisätietoja mm. kuulemismenettelyistä sekä suunnitelman ja ympäristöselostuksen laadinnasta voi kysyä alueellisten ympäristökeskusten yhdyshenkiöltä, joiden yhteystiedot ovat alla.

Alueellisten ympäristökeskusten yhteystiedot, virastojen aukioloajat ja yhdyshenkilöt:

Hämeen ympäristökeskus

Birger Jaarlin katu 13, 13100 Hämeenlinna

Aukioloaika: klo 8.00 - 16.15

Puhelinvaihte: 020 490 103

Asiakaspalvelu ja kirjaamo: 020 690 163

Yhdyshenkilö: Ylitarkastaja Päivi Vilenius, puh. 040 8422 686 tai 020 490 3958,

sähköposti: paivi.vilenius@ymparisto.fi

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus

Kauppamiehenkatu 4 (5. ja 6. kerros), 45100 Kouvola

Aukioloaika: klo 8.00 - 16.15

Puhelinvaihte: 020 490 105

Asiakaspalvelu: 020 690 165

Yhdyshenkilö: Ylitarkastaja Asta Asikainen, puh. 020 490 4392 tai 0400 121 434

sähköposti: asta.asikainen@ymparisto.fi

Lounais-Suomen ympäristökeskus

Itsenäisyydenaukio 2 (8. kerros), 20801 Turku

Aukioloaika: klo 8.00 - 16.15

Puhelinvaihte: 020 490 102

Asiakaspalvelu: 020 690 162

Yhdyshenkilö: Ylitarkastaja Lassi Liippo, puh. 020 490 3582 tai 0400 556 616

sähköposti: lassi.liippo@ymparisto.fi

Länsi-Suomen ympäristökeskus

Koulukatu 19, 65101 Vaasa

Aukioloaika: klo 8.00 - 16.15

Puhelinvaihte: 020 490 109

Asiakaspalvelu: 020 690 169

Yhdyshenkilö: Ylitarkastaja Jari Tolppanen, puh.020 490 5503 tai 040 560 6527

sähköposti: jari.tolppanen@ymparisto.fi

Pirkanmaan ympäristökeskus

Yliopistonkatu 38, 33100 Tampere

Aukioloaika: klo 8.00 - 16.15

Puhelinvaihte: 020 490 104

Asiakaspalvelu ja kirjaamo: 020 690 164

Yhdyshenkilö: Projektipäällikkö Päivi Blinnikka, puh. 020 490 4091 tai 040 714 6271

sähköposti: paivi.blinnikka@ymparisto.fi

Uudenmaan ympäristökeskus

Asemapäällikönkatu 14, 00520 Helsinki

Aukioloaika: klo 8.00 - 16.15

Puhelinvaihe: 020 490 101

Asiakaspalvelu: 020 690 161

Yhdyshenkilö: Ylitarkastaja Matts Finnlund, puh. 020 490 3033 tai 0400 291 644

sähköposti: matts.finnlund@ymparisto.fi

KUVAILULEHTI

Julkaisija	Pirkanmaan ympäristökeskus			Julkaisu-aika Tammikuu 2008
Tekijä(t)	Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitteluryhmä (16 henkilöä), toimittaneet Päivi Blinnikka ja Satu Lehtikangas			
Julkaisun nimi	Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelu - Osallistumis- ja arviointisuunnitelma			
Julkaisusarjan nimi ja numero	Pirkanmaan ympäristökeskuksen raportteja 02/2008			
Julkaisun teema				
Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut				
Tiivistelmä	<p>Yksityishenkilöillä, ryhmillä, yhteisöillä ja säätiöillä on oikeus kertoa mielipiteensä Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelun ja sen ympäristöarvioinnin lähtökohdista jo suunnittelun alkuvaiheessa. Erityisesti kannanottoja toivotaan ehdotetuista painopisteistä.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on alustavasti kuvattu jätesuunnitteluun ja sen ympäristöarviointiin liittyvää kuulemista, vuorovaikutusta sekä työn lähtökohtia.</p> <p>Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelma tehdään maantieteellisesti laajalle alueelle; suunnittelualueella on 3,7 miljoonaa asukasta, 12 maakuntaa ja 22 jätehuolto-yhtiötä. Alueellisen jätesuunnittelun tavoitteena on vaikuttaa jätealan käytännön ratkaisuihin Etelä- ja Länsi-Suomessa siten, että ratkaisut ovat valtakunnallisen jätesuunnitelman linjan mukaisia ja alueellisesti toteuttamiskelpoisia.</p>			
Asiasanat	osallistuminen, kuuleminen, ympäristöarviointi, jätesuunnittelu			
Rahoittaja/ toimeksiantaja	Hämeen ympäristökeskus, Kaakkois-Suomen ympäristökeskus, Lounais-Suomen ympäristökeskus, Länsi-Suomen ympäristökeskus, Pirkanmaan ympäristökeskus, Uudenmaan ympäristökeskus			
	ISBN (nid.)	ISBN 978-952-11-2983-4 (PDF)	ISSN (pain.)	ISSN 1796-1807 (verkkokj.)
	Sivuja 28	Kieli Suomi	Luottamuksellisuus Julkinen	Hinta (sis.alv 8 %)
Julkaisun myynti/ jakaja				
Julkaisun kustantaja	Pirkanmaan ympäristökeskus			
Painopaikka ja -aika	Raportti julkaistaan vain sähköisenä versiona			

Yksityishenkilöillä, ryhmillä, yhteisöillä ja säätiöillä on oikeus kertoa mielipiteensä Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelun ja sen ympäristöarvioinnin lähtökohdista jo suunnittelun alkuvaiheessa. Erityisesti kannanottoja toivotaan ehdotetuista painopisteistä, joita ovat:

1. Yhdyskunta- ja haja-asutuslietteiden hyödyntäminen ja käsittely
2. Biohajoavien jätteiden hyödyntäminen
3. Talonrakentamisen materiaalihokkuus
4. Pilaantuneiden maiden hyödyntäminen ja käsittely
5. Tuhkien ja kuonien hyödyntäminen ja käsittely
6. Poikkeuksellisten tilanteiden jätehuoltoon varautuminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on alustavasti kuvattu jätesuunnitteluun ja sen ympäristöarviointiin liittyvää kuulemista, vuorovaikutusta sekä työn lähtökohtia.

Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelma tehdään maantieteellisesti laajalle alueelle; suunnittelualueella on 3,7 miljoonaa asukasta, 12 maakuntaa ja 22 jätehuoltoyhtiötä. Alueellisen jätesuunnittelun tavoitteena on vaikuttaa jätealan käytännön ratkaisuihin Etelä- ja Länsi-Suomessa siten, että ratkaisut ovat valtakunnallisen jätesuunnitelman linjan mukaisia ja alueellisesti toteuttamiskelpoisia.

